

סדר החופה וביאורו

- (א) הינומא. (ב) יריעה הפרוסה על גבי הכלונסאות. (ג) ברכת האירוסין על הכוס.
(ד) הקידושין בטבעת. (ה) קריאת הכתובה בקול. (ו) החתן מוסר הכתובה לכלה.
(ז) שבע ברכות. (ח) הליכה לחדר היחוד. (ט) יחוד גמור בחדר היחוד.

משנה כתובות נד, ב

כל הפוחת לבתולה ממאתים ולא למנה ממנה הרי זו בעילת זנות.

גמרא שם נו, א

בעי רב אשי נכנסה לחופה ופירסה נידה מהו ... חופה דחזיא לביאה אבל חופה דלא חזיא לביאה לא, או דלמא לא שנא, תיקו.

ריש מסכת כלה

כלה בלא ברכה אסורה לבעלה כנדה.

תוס' פסחים קב, ב ד"ה שאין

דנהגו לקרות כתובה בינתים, והוי הפסק, ולכך מתכוונים.

רמב"ם הל' אישות פ"י

ב אם היתה נדה, אע"פ שנכנסה לחופה ונתייחד עמה לא גמרו הנישואין והרי היא כארוסה עדיין.

ג צריך לברך ברכת חתנים בבית החתן קודם נישואין.

ו ולא תנשא נדה עד שתטהר, ואין מברכין לה ברכת חתנים עד שתטהר. ואם עבר ונשא ובירך אינו חוזר ומברך.

ז וצריך לכתוב כתובה קודם כניסה לחופה.

רא"ש כתובות פ"ה סי' ו

והמדקדק בשמועה זו יבין דפשיטא ליה דחופת נדה הוי חופה, אלא דמיבעיא ליה ... דאע"ג דחופתה חופה, לא כתב לה [תוספת כתובה] אדעתא דחופה שאינה ראויה לביאה.

רבינו הזקן בשו"ע שלו סי' שלט ס"ח

שיש אומרים שיחוד הוא הנקרא חופה ולא חופה שלנו ... אם היתה טמאה בליל ה' ונתייחדה עמו על ידי ב' שומרים, שאין זה יחוד הראוי לביאה ... יש ליחדן אחר החופה יחוד גמור הראוי לביאה קודם השבת, או לא יתייחדו יחוד גמור כל השבת כולה, כדי לחוש לסברא האחרונה שיחוד גמור הוא הנקרא חופה, ולא חופה שלנו, ואסור לעשותו בתחלה בשבת וכן ביום טוב.

רמ"א באהע"ז סי' נה ס"א

והמנהג פשוט עכשיו לקרות חופה מקום שמכניסין יריעה פרוסה על גבי כלונסאות ... וי"א דחופת בתולה משילאה בהינומא. ואחר כך מוליכים אותם לביתם ואוכלין ביחד במקום לנוע, וזה החופה הנוהגת עכשיו.

שו"ע אהע"ז סי' סא

א אם היתה נדה ואחר כך כנסה לחופה ונתייחד עמה אינה כאשתו, אלא לכל הדברים היא עדיין כארוסה, מאחר שהיתה נדה. ויש אומרים דדוקא לענין שלא תגבה התוספת היא עדיין כארוסה, אבל לכל שאר דברים הרי היא כנשואה (הג"ה) ולריכין לכתוב הכתובה קודם החופה, כדי שתהא חופה הראויה לביאה. ולמאן דאמר דחופת נדה הוי חופה אע"פ שאינה ראויה לביאה, הוא הדין אם לא כתב כתובה. ומכל מקום נוהגין לכתחילה לכתבה קודם לכן ... אם קידש בטעות, והיו לו נישואין עמה, ואחר כך נודע שהקידושין היו בטעות, אע"פ שחוזר ומקדשה, אין צריך לברך שנית ז' ברכות, וסגי לה בצרכות הראשונות.

בית שמואל סי' סב ס"ק א

א לברך ברכת חתנים בבית החתן קודם נישואין. כ"כ הרמב"ם, ולשיטתו שפיר, משום דסבירא ליה חופה היינו יחוד, ואסור להתייחד בלא ברכות ... והרא"ש דסבירא ליה דלא בעינן חופה הראוי לביאה, סבירא ליה דאין צריך לברך קודם הכניסה.